

POPIS TRASY 009

Ostaš - sluj Českých bratří - Ostaš

vhodné	pouze pro pěší turisty
délka	4 km
fotografie	http://www.milan-skoda.cz/fotogalerie_2014.htm

Tento výlet je velmi podobný trase 004. Avšak narozdíl od trasy 004, nepůjdeme ze Sluje Českých bratří na Kočičí hrad, ale zamíříme do horního skalního labyrintu přímo na vrchol Ostaše.

Ostaš je stolová hora s přírodní rezervací o rozloze 29,5 ha a její tabule dosahuje výšky 700 m n.m. a nachází se 2 km od Police nad Metují. Jméno Ostaš či Ostach bylo používáno Slovy ve staročeštině a šlo o překlad původního latinského liturgického jména Eustachius (Eustach), což svědčí o dávné přítomnosti Impéria Římského až na území pozdějších Slovanů. Svatý Eustachius (Eustach), po kterém byla hora později pojmenována, byl mučedník a jeden ze čtrnácti svatých pomocníků, ke kterým se obraceli věřící v římskokatolické církvi o pomoc. K Eustachovi speciálně o pomoc proti rodinným neshodám a zároveň byl považován za patrona lovců.

Ostaš je známá především svým skalním labyrintem, kam zamíří většina turistů. Dnes do tohoto labyrintu zamíříme i my, i když jako předkrm si dáme ještě o něco níže položenou Sluj Českých bratří.

Trasu, kterou lze považovat za příjemnou turistickou skalní procházku, začínáme na parkovišti pod Ostaší u kamenného křížku. Kousek vedle najdeme turistický rozcestník s cyklotrasou 4003, která vede směrem vlevo na Žďár nad Metují a vpravo směr Police nad Metují, a s turistickou modrou a zelenou směřující vzhůru k chatové osadě pod Ostaší. Zhruba po 200 metrech, na konci chatové osady, se objeví další rozcestník Ostaš - rozcestí, který rozděluje modrou vlevo vzhůru do skalního labyrintu a zelenou vpravo do lesa k úpatí Ostaše. Vydáme se po zelené a po 500 metrech zamíříme nejprve ke Sluji Českých bratří. Nad slují se zelená u rozcestníku Sluj Českých bratří - odbočka, rozděluje vpravo ke sluji a vlevo na Kočičí hrad, který dnes vynecháme. Nejprve si vychutnáme výhledy nad slují směrem na Broumovské stěny a Honský špičák a pak se vydáme po schůdkách a skalní pěšinkou dolů ke Sluji Českých bratří.

foto 01	skalní útvary nad Slují Českých bratří
foto 02	skalní útvary nad Slují Českých bratří
foto 03	skalní útvary nad Slují Českých bratří
foto 04	skalní útvary nad Slují Českých bratří
foto 05	skalní útvary nad Slují Českých bratří
foto 06	skalní útvary při klesání do Sluje Českých bratří
foto 07	skalní útvary při klesání do Sluje Českých bratří
foto 08	Sluj Českých bratří

Jelikož cesta ke sluji byla jednosměrná, tou samou pěšinkou se vrátíme 200 metrů zpět nad sluj a dále po zelené se vracíme asi 300 metrů zpátky k rozcestníku Ostaš - rozcestí, kde zabočíme doprava na modrou a zamíříme směrem vzhůru na vrchní tabuli stolové hory. Táhlé asi 700 metrů

dlouhé šikmé stoupání přes vrstevnice nás vyvede až k rozcestníku přímo pod Skalní bludiště do výšky 665 m n.m. Vchod do bludiště stolové hory je zřejmý po dřevěném schodišti a následujících několik set metrů se nechte vést modrými šipkami a přitom můžete zkoušet svůj orientační smysl nebo nesmysl. Zároveň si v tajemných zákoutích skalních převisů, balvanů a komor můžete představovat události, které se tu odehráli roku 1421 a které se vážou k nedaleké lípě, jíž jsme minuli pár desítek metrů po své levé ruce při stoupání na Ostaš.

Můžeme vyslovit hypotézu, že důvodem malého výskytu významných stromů v pověstech z tohoto regionu je přítomnost divoké krajiny a skalních měst (Broumovské stěny, Ostaš, Adršpašské a Teplické skály). Za předpokladu, že stromy zaujímají v pověstech důležitou roli proto, že jsou v krajině nepřehlédnutelné a v měřítku lidského života poměrně stálým bodem v krajině, mohly být funkce, které plní v pověstech v jiných regionech významné stromy (např. ukrývání pokladů, úkryt před nebezpečím, místo výskytu nadpřirozených bytostí atp.), přeneseny na skály jako na útvary v krajině nepřehlédnutelnější a stálější. Tuto hypotézu by mohla potvrdit i četnost pověstí s tematikou skal obzvláště v oblasti Policka, kde významnou roli v každodenním životě hrála stolová hora Ostaš se skalním městem na svém vrcholu. Jedinou pověstí ze zkoumaného regionu, kde je strom na ústředním místě v současnosti dohledatelný, je pověst *Žižkova lípa na Ostaši* (viz Antonín Krtička Polický, 2006 a Šnajdrová, 2000). Tato lípa je také známá a často na mapách vedena jako Husitská lípa. V této pověsti hraje významnou roli tedy lípa, která je momentálně vyhlášena za památný strom. Existují dvě zcela protichůdné verze této pověsti. První verze podle díla *Pověsti z Broumova* (Šnajdrová, 2000), v níž je lípa místem, kde nechal Žižka pověsit část obyvatel velkého města, které se mělo nacházet pod Ostašem. Po té, co měl Žižka toto město vyplenit, uprchli zbylí obyvatelé na Ostaš. Důkazem tohoto Žižkova tažení mělo být dvanáct kamenných křížků, z nichž dva se dochovaly do současnosti. Druhá verze jest podle místního knihovníka a sběratele místních pověstí Antonína Krtičky Polického (1880 - 1952), které zpracoval v díle *Hora Ostaš v pověstech a bájích* (1928). V této verzi pověsti byly do kmene stromu vtlačeny klíny, na kterých byly za vlasů pověšeny katolickým vojskem ze Slezska husitské ženy z Police nad Metují. Autor pověsti zmiňuje, že podobné nálezy byly učiněny i na lípách v Lachově, v České Metují a na Úpícku. Pod touto lípou měl Jan Žižka slíbit pomstu: *Žižka se svými několika hejtmany navštívil i vrchol Ostaše, hromadný hrob husitů. Pak se vrátil na rovinku a odpočinul si pod lípou, která stojí dodnes a dosáhla obrovských rozměrů. Oko Žižkovo vzhlíželo k Boru, tam kde leží Slezsko, pak pohlédl na své hejtmany a řekl jim: ‚Také tam, bohdá, vtrhneme, to bude za Ostaš!‘.* Rozdílnost obou variant bychom mohli přičítat tomu, z jakého prostředí pocházejí. První, uvedená v původně německy psaných *Pověstech z Broumova*, je ze sudetoněmeckého a katolického broumovského výběžku, kde Žižka nemohl požívat žádné úcty a proto mu byl připsán hrůzný čin. Druhá verze je z českého prostředí Policka. Eva Koudelková se v poznámkách k *Pověstem z Broumova* přiklání k druhé verzi pověsti a uvádí: *Zmiňovaný kříž u České Metuje, který má údajně dokládat husitské tažení, má vročení až 1501.* Stanislav Brandejs ve své *Knize o Polici nad Metují a Policku* popisuje situaci následovně: *První zpráva o Ostaši zní takto: ‚Léta Páně 1421 v úterý po Božím těle Slezáci vtrhli do Čech, město Polici vypálili, a potom po dvou nedělích město Úpici též vypálili; jak starší předkové o tom rozprávěli, že mnohé lidi v Polici zamordovali, jazyky jim vyřezávali, a mnozí, kteří mohli, do Vostaše utekli, a tam jsouc vyžrazeni byli, a dolů se skal házeni; panny a ženy za vlasů věšeny na dříví (stromy), dolů házeny a mordovány.* Tato skutečnost by podporovala domněnku P. Kuny, že pověst přešla na Žižkovu lípu tedy Husitskou lípu na Ostaši z nějakého staršího stromu, který se tam vyskytoval dříve na shodném místě. Rozhodně lípa, která se dnes nachází při stoupání na Ostaš vlevo od modré, existuje a je nazývána Husitská lípa, i když pravděpodobně nepůjde o tu původní z roku 1421, i tato má úctyhodný obvod kmene, který dosahuje 5 metrů.

- foto 09** pohled ze stoupající cesty na Ostaš směrem na Polici nad Metují (na obzoru vlevo okraj Broumovských stěn, uprostřed Hejšovina za Božanovem a Machovským křížem na polské straně hranice, vpravo Bor nad Machovem)
- foto 10** vstup do skalního bludiště
- foto 11** vstup do skalního bludiště
- foto 12** vstup do skalního bludiště
- foto 13** vstup do skalního bludiště
- foto 14** vstup do skalního bludiště
- foto 15** skalní bludiště na Ostaši
- foto 16** skalní bludiště na Ostaši
- foto 17** skalní bludiště na Ostaši
- foto 18** skalní bludiště na Ostaši
- foto 19** skalní bludiště na Ostaši
- foto 20** skalní bludiště na Ostaši (vpravo Pec, vlevo vchod do Jezevčí díry)
- foto 21** skalní bludiště na Ostaši
- foto 22** skalní bludiště na Ostaši (vpravo medvědí rodinka, na prostřední skalní věži zcela nahoře leží raněný sokol s roztaženými křídly)

Po průchodu bludištěm po vyšlapané stezce pokračujeme vzhůru do mírného stoupání k prohlídce dalších skal nad bludištěm, které se nacházejí na náhorní tabuli skalního stolu.

- foto 23** skály na Ostaši (Mohyla smrti)
- foto 24** skály na Ostaši (Čertovo auto)
- foto 25** skály na Ostaši (Zdrádce, čili Jidáš)

Na horní tabuli, chcete-li horní plošinu pokračujete stále po modré kolem dokola. Cestou si vychutnáte několik krásných vyhlídek s výhledy postupně jdoucími dokola podle trasy, takže s výhledy od Orlických hor, přes Bor, Hejšovinu, Broumovské stěny, Ruprechtický špičák až po panorama Krkonoš, které je krásně viditelné z poslední skalní vyhlídky, jíž je vyhlídka Frýdlantská (nejvyšší bod stolové hory Ostaš, 700 m n.m.). Z horní tabule se pak postupně schází zpět dolů a kruh se uzavře u rozcestníku pod vstupem do bludiště, kde jste zhruba před hodinkou až dvěma začínali prohlídku bludiště. Stejnou trasou po modré, po které jsme vystoupali na stolovou horu se dáme zpět dolů do chatové osady Ostaš, pod kterou je náš výchozí bod, tedy parkoviště s kamennou kapličkou.

- foto 26** skály na Ostaši (návrat ke vstupu pod bludiště)
- foto 27** kamenná kaplička nad parkovištěm